

ŠVIESA

JORNAL LITHUANO
 "ŠVIESA" - LIT
 Orgão de
 Comunidade Lithuana
 de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
 TELEFONAS 9-1640.
 CAIXA POSTAL 4118.
 SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
 Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
 Pusei metų 7000
 Lietuvoje dvigubai
 Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, OUTUBRO -- SPALIO 30 D.

Nr. 44 (110)

Sumušė pasaulini rekordais Anglijos ir kitų kraštų nori gražinti Baskų vaikus

Milžiniškas prancūzų hydro-aeroplanas (lėktuvas, kuris gali nusileisti ant vandens), pavadintas «Lieutenant de Vaisseau Paris» šį antradienį, spalio mėn. 26 d. 15 val. 12 min. nusileido ant vandens Maceio (Alagoas). Jis pakilo Port Lyautey, prancūzų Maroko, 25 d. 7 val. 35 m., tuo būdu kelionėje užtrukdamas 34 v. 37 min. ir atlikdamas 5800 kilometrų kelio. Toks nuotolis yra naujas pasaulinis rekordas skrendant hydro-aeroplanu tiesia linija. Rekordą prancūzų lakūnai sumušė jau Recife. Lėktuvas būtų galėjęs skristi dar toliau, bet pritrūko gazolino. Pradžioje kelionę labai trukdė priešingji vėjai, kurie nesiliovė pūtę 22 valandas

Apie prancūzų lakūnus ir jų lėktuvą laikraščiai paduoda dar tokių žinių:

Hydro-aeroplanas buvo pastatytas prieš 9 metus—1928 m. konstrukto-

rius Latecoère. Turi 6 motorus, įmontuotus sparnuose. Kiekvieno motoro galingumas yra 650 arklio jėgų. Pereitais metais buvo Siaurės Amerikoje, tačiau pakliuvo į okeaną ir labai nukentėjo. Atremontavus, pirmoji kelionė numatyta į Pietų Ameriką, kuri pavyko labai puikiai. Ateity manoma palaikyti nuolatinį keleivių susisiekimą per Pietų Atlantą. Lėktuve yra vietos 72 keleiviams. Šį kartą skrido tik 7 įgulos nariai. Iš viso jie yra skridę per Atlantą 212 kartų su Air France linijos pašto lėktuvais.

Tai dar vienas gražus draugingos mums prancūzų tautos aviatorių laimėjimas. Kaip žinoma, Siaurės Atlantą taip pat pirmaieji yra perskridę prancūzų karo lakūnai dar Didžiojo Karo metu, kai jų būklė fronte buvo kritiška ir reikėjo skubios Siaurės Amerikos Jungtinių Valstybių pagalbos. Tik apie tai niekas ligi šiol nežinojo.

Artinantis nacionalistams prie Bilbao, gubernistai priversta rekvizavo ir išsiuntė į užsienius daug vaikų. Daugiausia jų atsidūrė Sov. Rusijoje ir Anglijoje. Kiek mažiau buvo išgabenta į Belgiją, Meksiką ir Prancūziją. Daugelis mažų vaikų, nepakeldami sunkių ir tolimų kelionių, jau išmirė. Rusijoje esantieji vaikai taip blogai buvo prižiūrimi ir maitinami, kad užpuolė juos įvairios epidemijos. Sužinoję, koks likimas ištiko jų sūnus, tėvai šiomis dienomis kreipėsi į Sv. Sosto atstovą prie gen. Franco nacionalistų vyriausybės mounsinjora Hildebrandą Antonijutį, prašydami dėti pastangų, kad būtų gražinti jų pagrobti vaikai. Pijus XI įgaliotoj Antonijutį vesti tuo reikalu derybas su

Anglija, Prancūzija ir Belgija. Per kitų valstybių atstovus (nes Vatikanas neturi diplomatinių santykių) Antonijutį kreipėsi ir į Meksikos bei Sovietų vyriausybes. Meksika sutinka baskų vaikus gražinti, o Rusija neteko ligšiol ir tai neatsakė. Gal jau nėra ko gražinti?

Popiežius gražinimo išlaidoms padengti paskyrė 300.000 lirų.

Idomus dalykas buvo kilęs su baskų vaikais Anglijoje. Prisiklausę agitacijų apie kapitalistus, buržuojus, užpuolė vieną dieną savo prižiūrėtojus ir aukles ir nevienam apraskė veidą. Teko šauktis policijos mažus rauduosius baskų «gubernistus» malšinti. Anglijos tas incidentas padarė labai blogo įspūdžio.

KOKI ŽEMĖS PLOTĄ TURI UŽĖMĘ NACIONALISTAI

Ispanijos nacionalistai, kaip skelbia radio iš Salamancos, turi užėmę 67% visos Ispanijos teritorijos su 14.500.000 gyventojų. Vyriausybiniukų

kontroliuojamos teritorijos yra 43% su 9.000.000 gyventojų. Tokiu būdu didesnę pusę Ispanijos teritorijos ir didesnę pusę jos gyventojų yra generolo Franco valdžioje.

Belgijos vyriausybės krizis

Šiomis dienomis atsistatydino visas Belgijos ministerių kabinetas su von Zeeland priešaky, kurį sudarė: 6 socialistai, 4 katalikai, 4 liberalai ir

du nepartiniai ministrai. Von Zeeland nepriklausė jokiai partijai, bet praeitose rinkimuose buvo remiamas katalikų ir kitų demokratinių grupių.

Iš Sovietų Rusijos vis tos pačios žinios

Telegramų agentūros dar vis pranešinėja apie pasmerkimus mirti žymių bolševikų veikėjų, kurie yra kaltinami sabotazu, ar «trockizmu». Šios ir pra-

ėjusios savaitės telegramos praneša ypač apie visą eilę nutiesimų sušaudyti, ar ilgam laikui sunkių darbų kalėjimams. Taip yra «laivių ir rojau» krašte.

Riograndiečiai rengėsi sukilimui

Atsistatydinus Rio Grande do Sul gubernatoriui generolui Flores da Cunha ir padarius intervenciją tame estade federalinei vyriausybei, susekta, kad rio-

grandiečiai rengėsi sukilimui, nes rasti dokumentai, kurie rodo, kad Rio Grande do Sul vyriausybė yra užpirkusi daug įvairių ginklų Vokietijoje. Kąkurios tų sutarčių dabar anuliotos.

Gal nevyks prezidento rinkimai

Brazilijos respublikos prezidento rinkimai artėja, 1938 m. sausio 3 d. turi būti renkamas krašto šeimininkas. Bet pasireiškus krašte neramumams, manoma, kad bus atidėti ir prezidento

rinkimai. Spaudoje jau pasirodė žinutės, kad prezidento rinkimai gali būti nukelti į 1940 metus. Tokiu būdu Getulio Vargas, dabartinis prezidentas, dar gali likti prezidentu dviems metams.

Nuteisė 1935 metų sukilimo dalyvius

Trečiadienį baigėsi byla prieš atduotus teismui 1935 metų sukilimo dalyvius. Viso buvo teisiami 75 asmenys. Daugumas nuteisti iki 8 metų kalėti.

LIMA CAVALCANTI IŠTEISINTAS

Pernambuco gubernatorius Ljma Cavalcanti Saugumo Teismo 25 d. š. m. sprendimu buvo išteisintas; Karo Teismas sprendimą patvirtino.

Parduodamas kampinis sklypas ant

Alto da Mooca prie pat Rua da Mooca ir prie aikštės. Tik dėl gero biznio. Geras susisiekimas su autobuso linija Villa Birtioca. Ir netoli nuo bondės. Sklypas parduodamas del skubaus išvažiavimo ir geromis sąlygomis. Galima kreiptis kiekvieną dieną Rua da Mooca 309 išskyrus sėkmadienius, ir Rua Candê 539.

Lenkija nori isigyti žemės Brazilijoje medvilnės plantacijoms

Lenkijos tekstilės bendrovė Ebrodo nutarė užpirkti Brazilijoje plotus žemės ir įsteigti dideles medvilnės plantacijas.

Lenkijos vyriausybė šį bendrovės sumanymą remia ir žada duoti jai didelę lengvatą užaugintai medvilnei įgubenti.

Atrodo, kad medvilnės kaina pasaulinėje rinkoje bus tvirtą ilgėsiam laikui. Jeigu Lenkijos audinių fabrikai mano užsijmti Brazilijoje medvilnės auginimą, tai jaučia, kad tie gaminiai, medvilnės pramonė, ilgėsiam laikui turės plačią rinką. Niekumet dar ne-

buvo taip pakilusi medvilnės pramonė, kaip šiuo laiku. To priežastis aiški — rengiamasis karui reikalauja daug medvilnės. Kadangi karo psichozas Europoje darosi didesnis, tai ir medvilnės pramonė stiprėja.

Kaip matome, kitos valstybės stengiasi įsigyti žemių Brazilijoje ir ten plėsti savo gamybą. Gi Lietuva į užsienį beveik jokio dėmesio nekreipia, net ir užsieni gyvenantiems lietuviams, kaip Brazilijoje, nepadeda įsikurti žemės ūky ir sudaryti tautinę lietuvių koloniją, kuri visais atžvilgiais galėtų būti naudinga Lietuvai.

RUSIJA NESIKIŠA...

Ispanijos vidaus karas yra neoficialiai virtęs didžiųjų Europos valstybių manevrais Ispanijos teritorijoje. Vienoje pusėje stovi Italija, Vokietija, Portugalija, kitoje Sovietų Rusija, Prancūzija, Cekoslovakija ir šiek tiek Anglija. Tačiau Soy. Rusija nori nudauginti nekaltą avinėlį ir šaukia, jog ji į Ispanijos vidaus karą nesikišanti. Kaip skel-

bia užsienų spauda, paėmus Gijon, į nacionalistų rankas pateko labai didelės karo grobės: 70 patrankų, 300 kulkosvaidžių, keli tūkstančiai šautuvų, 34 tankai ir daugybė dėžių su šoviniais ir kita karo amunicija. Visas karo grobys yra sovietų įdtribiniai. Aišku, kad Rusija į Ispanijos reikalus nesikiša...

NAUDOKITĖS PROGA!

VILLA LUCIA

(Bairo Villa Prudente) tarp Villa Zelinos ir Villa Bellos jau pradėdamas parduodamas žemės sklypas ILGAM ISSIMOKĖJIMUI, be palūkanų. Suteikiama

MEDZIAGOS IR STATYBAL. Raštinė vietoje.

KATALIKU AKCIJA IR MES

Paskutinis spalio mėn. sekmadienis yra skirtas Kristui Valdovui. Šį dieną yra drauge ir katalikų akcijos diena. Ją kas metai labai iškilmingai žini visais katalikiškais pasauliais. Tai, tarytum, kovojančios Bažnyčios susikauptimo ir pasiryžimo diena. Neatsiliekant Brazilijos katalikai. Nepriyalomė nuošaliai Bažnyčios reikau ir sunkios šiu dienų kovų laikytis ne mes, katalikai lietuviai.

Katalikų akcija paskelbta Pop Pijaus XI. Nereikia manyti, kad čia yra kokia naujovė. Ne! Katalikų religija visa laiką buvo veiklos ir kovos religija. Ji niekad per 19 amžių dar nebuvo sustingusi ar neveikli. Dieviškasis Išganymo šaltinis savo apaštališkai savo veikimu, meile ir šv. Dvasios malone. Apaštalai uoliai vykdė pavestą misiją. Jie patys perėjo didžiausius atstumus ir nešė Evangeliją dar jos ne pažįstantiems. Per visą Katalikų Bažnyčios istoriją traukiasj vien kovos ir uoliausias veiklumas. Katalikų religija yra savo esmėje akcijos religija.

Šiais laikais skelbiama katalikų akcija nori iš kiekvieno kataliko padaryti susipratusį ir veiklų Katalikų Bažnyčios narį, akcijos žmogų. Šių dienų gyvenimas to reikalauja. Popiežiaus balsas, kuris šaukia katalikus suglausti oiles kovoj už Dievą ir Bažnyčią, yra laiko balsas, yra Dievo balsas.

Katalikų Bažnyčiai niekad nestigo priešų. «Jei mane persekioja, persekios ir jus» — įspėja mus Kristus. Tačiau XX amžiuje kova prieš Dievą, religiją ir Bažnyčią skiriasi nuo visų praicitje buvusių kovų. TA KOVA ŠIANDIEN YRA ORGANIZUOTA. Kai kur vedama valstybiniu mastu, kaip Sovietuose, Meksikoje ir kit. Jai naudojamos visos priemonės, kurių patiekė mūsų laikų civilizacija. Ypatinai su Dievu šandien kovojama per SPAUDA: milijonai knygų ir laikraščių kasdien išleina iš spaustuvų, kurių paskyrimas — niekinti ir rauti iš gyvenimo tikėjimas Kovojama per ORGANIZACIJAS, ypač jaunimo organizacijos, fabriku darbininkus, masonų ložas, marksizmo ir nacionalizmo sambūrius. Kovojama per RADIO, KINA, na, ir VALSTYBINIU MASTU jau miečiuose kraštuose.

Pridengti šlykščėjai kovai prieš religiją sugalvojama visokių priemonių, kurios nieko neįtikina, tik demaskuoja šėtono talkininkus. «Sąžinės laisvė visiems!» — šaukia religijos priešai. Bet jų sąžinės laisvė reiškia tikrai laisvę tikėti grubų materializma, bet neduoda laisvės tikėti Dievą. Tie, kurie skelbė «sąžinės laisvę visiems», milijonus tikinčiųjų šaudė ir tebešaudė dar šandien; marino Solovkų salose ir tobevarina; iškasinėjo vienuolių lavonus ir juos ntekino, viešai įstatę Valencijos gatvėse; pavertė kabaretais ar arklidėmis bažnyčios, o tūkstančius meno kupinų

šventyklų susprogdino ir sudegino; išmetė kryžius iš mokyklų ir Dievo vardą iš elementorių; kūrė ant Markso pagrindų rojų, o sukūrė Beelzebubo pragara...

Kur visa tai įvyko — pagonių kraštuos ar Marso planetoj? — Ne, mūsų žemėje, katalikų šalyse ir kryžių šė šėluose!

Kodėl? Atsakymas trumpas — KATALIKAI MIEGOJO! Jie nepakėlė savo balsu prieš netikėjamą dvasią; Tada bedivybė pakėlė prieš juos ir jų teises kumštį. Katalikai per mažai kovojo ir budėjo! Katalikai persenusiais ginklais kovojo. Visi supranta, kad ne galima laimėti kovos, jei prieš kulkosvaizdžiais ginkluotą orlaivį eisi su pa-

galium ar Indeno lanku. REIKIA KOVOTI TAIS PACTAIS GINKLAIS, KURIAIS PRIESININKAS TAVE PUOLA.

Prieš bedievįšką spaudą katalikai privalo pastatyti savąją spaudą; prieš organizacijas, nukreiptas prieš Dievą — organizacijas už Dievą; prieš bereliginį mokymą — mokykla su religija; prieš palaidą šeimą — sakramentinę moterystę; prieš komunizmo ir nacionalizmo rojų — teisingumą ir meilę, didžiųjų popiežių — Leono XIII ir Pijaus XI — enciklikose pabrėžiamą ir įsakomą visiems tikintiesiems.

Todėl katalikiškoji akcija ir nori katalikus įsamoninti jų pareigose. Ji siekia iš kiekvieno krikščionio padaryti apaštala ter, kur jis gyvena, ir tu

Katalikiška Akcija Lietuvoje

Kaip visur, taip ir Lietuvoje vyriausiasis katalikiško veikimo vadais yra vyskupai. Katalikiškų organizacijų veikimui derinti, ir, iš viso, duoti tam veikimui toną, yra Katalikų Veikimo Centras (sutrumpintai K. V. C.) į kurio vyrjausią Valdybą 6 narius renka suvažiavę katalikiškų organizacijų atstovai ir kitus 6 skiria Kauno arkivyskupas.

Katalikų Veikimo Centran nariais įeina visos katalikiškos organizacijos. Būten: ATEITININKU FEDERACIJA, su ateklromis sendraugijų (balgusių aukštesnį ir aukštąjį mokslą), studentų ir moksleivių ateitininkų sąjungomis. Ateitininkų pradžia siekia dar prieškarinius, 1910 m. Ateitininkų eilėse šandien yra daug žymių mokslininkų, politikų, menininkų. Gausingiausia Sąjunga, tai moksleivių, turinti daugiau 4000 narių.

Negalima nepaminti ir gražiai klestinčią ateitininkų spaudą, kaip pavyzdžiui, mokslo visuomenės, akademio gyvenimo mėnesinis žurnalas «Zidyns», išleinas kiekvieną mėnesį 96, ar 112 pusl., moksleiviams mėnesiniai žurnalai «Ateitis», «Ateities Spinduliai», «Naujoji Vaidilute».

Lietuvės katalikės moterys yra susijorganizuotos į LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJĄ, kuriai priklauso apie 50 tūkstančių moterų. Turi savo mėnesinį žurnalą «Moteris», ir daug dirba kultūros bei labdarybės srityje.

Lietuvos žaliųjų sodžių katalikiškas jaunimas yra susibūręs į «Pavasario» Federaciją. Pavasarininkų eilėse narių yra apie 80 tūkstančių. Vyrams pavasarininkams leidžiamas dvisavaitinis laikraštis «Vyrų Zygliai», o mergaitėms — «Liepsnos».

Katalikiškos pasaulėžiūros miesto

darbininkija yra susiorganizavus į KRIKSCIONIŲ DARBININKŲ SAJUNGĄ. Visuos didesniuose miesteliuose yra šios sąjungos skyriai. Ši Sąjunga darbininkų tarpe turi dideli pasiekimai. Kai kurie skyriai, jau nekalbant apie Kauną, pavyzdžiui, Marijampolė, Panevėžys ir kit, turi po 400—600 narių. Sąjungos organas yra savaitraštis «Darbininkas», redaguojamas Sąjungos pirminko prof. Dovydaičio. Prie šios sąjungos yra steigiamos įvairios sekcijos, kaip pav. jaunimo, tarnaičių, kiemsargių ir kit.

Lietuvos kaimų vedusieji katalikai vyrai priklauso KATALIKŲ VYRŲ SAJUNGAI. Jos skyriai yra kiekvienoje parapijoje.

Katalikai mokytojai turi savo LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKYTOJŲ SAJUNGĄ. Leidžia mėnesinį žurnalą «Lietuvos Mokykla».

I «Angelo Sargo» vaikų sąjungą suorganizuoti maždaug mokyklinio amžiaus vaikai. Jų organas dvisavaitinis laikraštukas «Zvaigždutė», praėjusiais metais turėjęs daugiau 20 tūkstančių skaitytojų. Dar yra keleta ir mažesnių organizacijų priklausančių K. V. C.

1931 m. Lietuvos katalikų buvo dedamos pastangos IKURTI KATALIKŲ UNIVERSITETĄ. Viskas buvo paruošta: ir mokslo personalas ir lėšos, tik nebuvo gauta leidimas iš Svetimo Ministerijos. Tačiau rankų nenuleido katalikai ir čia. Yra Katalikiškų Universitetui Remti Draugija, kuri rūpinasi Katalikų Universiteto oficaliu atidarymu.

Gyvenimo aplinkyboms pakitėjus ir šį didžįjį ir radusi nepaprasto pritarimo ir entuziazmo idėja virs gyvenimo tikrnybe.

Lietuviai katalikai mokslininkai yra irgi organizuoti. Jie kas antri metai, surengia kongresą, kuriame skaitomos mokslinio turinio paskaitos.

Katalikai organizuoti, politiniame gyvenime, likvidavus dabartiniam režimui politines partijas, išskiriant valdžios grupę, tautininkų sąjungą, nedalyvauja.

Bažnyčios ir valstybės santykiai Lietuvoje jau beveik bus dešimtmetis, kaip nėra sutvarkyti. Nuo 1931 m. išvarius a. n. Arkiv. Bartoloni, Popiežius Lietuvoj neturi savo nuncijsaus, o tik chargé d'affaire.

Kaune yra leidžiamas katalikiškos ideologijos dienraštis «XX Amžius». Iš savaitraščių pažymėtinas «Mūsų Laikraštis» turjė apie 50 tūkstančių skaitytojų «Ukincikas», «Saltinis» ir kit.

Dar yra ištisa eilė mokslinių žurnalų, kurie leidžiami katalikų iniciatyva.

žmonių tarpe, kur kunigas įeiti jau nebegaji. Katalikų akcija dėl to dar vadinama kitap eilinių tikinčiųjų apaštaliavimu ir talka savo dvasios vadams pastoraacijos dirvoje.

Ypatinai šiais laikais reikia susirūpinti visiems tikintiesiems socialinio gyvenimo reikalais ir teisingumu vargšų, darbininkų ir gyvenimo nuskriaustųjų atžvilgiu. Pirmiau reikia pavalgydinti žmogų, paskui kalbėti jam apie Dievą ir dangų. Ši pareiga daugelio tiek praeyti tiek ir dabarty yra užmiršama. Komonizmas neturėtų vietos gyvenime tada, kai nebutų kapitalo skriaudžiamų ir išnaudojamų darbininkų. Bet ir pats komunizmas, kilęs iš neapykantos, o neturėdamas meilės savo pagrinduos, kuria nemažesnę nelygybę. Visiems katalikams katalikų akcijos diena be religinio sąmoningumo turi priminti drauge ir jų pareigas socialinėje srityje. Tik tada šiu dienų pasaulio problemas įsispręs, kai žmonija suprās, jog kiekvienas žmogus yra kito žmogaus brolis.

Išsamoninti katalikus, padaryti iš jų susipratusius kovotojus už Dievą visame gyvenimo plote, suorganizuoti visus iki vieno, atstatyti socialinį teisingumą ir surišti visuomenę meilės ryšiais — toki yra katalikų akcijos vyriausis uždaviniai.

Katalikiško Veikimo Kongresai

Spalio m. 24 d. Campinas mieste iškilmingai pradėtas Campinas vyskupijos TARPAPAPIJINIS KATALIKŲ AKCIJOS KONGRESAS. Kongresas buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis katedroje. Po pietų atskirai posėdžiavo katalikiškos organizacijos bei įvairios sekcijos. Vakare, municipalinio teatro salėje, buvo iškilmingas plenumo posėdis. Kongresas truks visą savaitę.

Jame aktyviai dalyvauja katalikai inteligentai, gydytojai, inžinieriai, teisininkai, skaitydami paskaitas; studentų, moksleivių atstovai. Kongreso programa yra turininga ir įvairi. Yra smarkiai akcentuojamaj socialiniai reikalai.

Lapkričio mėn. 1 d. Brazilijos sostinėje Rio de Janeiro mieste įvyksta Katalikiškos Akcijos Kongresas, kuris truks 8 dienas. Šis kongresas yra talkomas daugiau katalikiškos akcijos vadams. Kaip iš programos matyti daug vietos skirta socialiniams klausimams.

Plačiau apie šiuos kongresus, parašysime kituose «Sviesos» Nr.

BELLO HORIZONTE, praėjusį sekmadienį prasidėjo II-ras Katalikiškojo Auklėjimo Kongresas į kurį suvažiavo daug auklėtojų iš visų Brazilijos kraštų. Auklėjimo kongresas irgi truks visą savaitę. Baigsis spalio m. 31.

Kur linksmi laiką praleisi ir smagiai pasoksi? L. K. Bendruomenės Meno Sekcijos V I E Š A J A M E

VAKARE

Lapkričio mėn. 13 d. São Caetano (Lazio salėje) Rua Rio Branco, 45.

KURIO PROGRAMOJ BUS GILIAI JAUDINANTI 3 VEIKSMŲ DRAMA

“UŽNUODYTA JAUNYSTĖ”

KOMEDIJA «CIGONÉLÉ NEMELUOJA», stipriausios meno sekcijos artistinės pajėgos. Bus nelles paštas, gėlių valcas ir t. t.

Griež Meno Sekcijos Orkestras RENGĖJAI.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Evangelijos Jau 20 metu

KRISTAUS VALDOVO ŠVENTĖJE

Šv. Jono 18, 33-37.

Anuo metu Pilotas ėjo į teismo vietą, pasiūkė Jėzų ir jį paklausė: Ar tu esi žydų karalius? Jėzus atsakė: Ar pats iš savęs tai klausai, ar kiti tau pasakė apie mane? Pilotas atsakė: Ar ai tydas? Tavo tauta ir vyresnėji kunigai man tave įdėvė: Ką esi padaręs? Jėzus atsakė: Mano karalystė ne iš šio pasaulio: jei mano karalystė būtų iš pasaulio, mano tarnai juk kovotų, kad nebūčiau išduotas žydams; bet dabar mano karalystė ne iš čia. Tuomet Pilotas jam tarė: Tu esi karalius? Jėzus atsakė: Tu pats sakai, aš esu karalius. Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą. Kiekvienas, kuris yra iš tiesos, klauso mano balso.

VISU ŠVENTUJU DIENOJE

(ŠV. MATO 5, 1-12)

Anuo metu Jėzus, matydamas minias, užėjo į kalną, ir kai jis atsisėdo, prie jo prisistatino jo mokytiniai. Atvėręs savo burną jis mokė juos sakydamas: Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų dangaus karalystė. Palaiminti ramieji, nes jie paveldės žemę. Palaiminti, kurie liūdi, nes jie bus paguosti. Palaiminti, kurie alk ta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti. Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumą. Palaiminti nesutepto širdies, nes jie matys Dievą. Palaiminti taikieji, nes juos vadins Djevo vaikais. Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės, nes jų dangaus karalystė. Palaiminti, kai jums piktodžiauja ir persekioja jus, ir meluodami sako visa pikta prieš jus dėl manęs. Džiaukitės ir linkaminkitės, nes jūsų užmokestis gausus danguje. Nes taip persekiojo pranašus, kurie bu vo pirm jėsu.

VĒLINIU DIENOJE

Šv. Jono 5, 24-29.

Anuo metu Jėzus kalbėjo: Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums, ateina valanda ir dabar jau yra, kuomet mirusieji išgirs Dievo Sūnaus balsą, ir kurie išgirs, bus gyvi. Nes kaip Tėvas turi gyvenimą pats savyje, taip jis davė ir Sūnui turėti gyvenimą pačiam savyje. Jis davė jam taip pat valdžios daryti teismą, nes jis žinogaus sūnus. Ne sisebėkite tuo, kad ateina valanda, kurioje, visi esantieji kapuose, išgirs Dievo Sūnaus balsą; kurie gerą darė, išeis atsikelti į gyvenimą, o kurie pikta-j teleraq.

Rugsėjo m. 18 - 22 d. suėjo 20 metu, kai buvo suaukta lietuvių konferencija Vilniuje.

1917 m. visa Lietuva nes sunkų vokiečių okupacijos junga. Visas kraštas buvo smarkiai nualintas. Bet koks tautinis darbas buvo visai negalimas dėl tuo metu veikiančių krašte karo teismų, griežtos cenzūros. Bet vokiečių nepasisekimas vakarų fronte padarė juos nuolaidesnius ir okupuotuose kraštuose. Norėdami lenkams prisigerinti jie 1916 m. palaijoj paskelbė vokiečių okupuotosios Lenkijos nepriklausomybę. Gi lenkai tuojau visam pasauliui pradėjo skelbti, kad lietuvių tautos nėra, tai tik lenkai kalbą kita tarne. Patys lietuviai, nors ir sunkiose sąlygose, pasiryžo parodyti pasauliui, kad Lietuva nėra jokia Lenkija.

Vilniuje tuo metu buvę Lietuvos veikėjai iš okupacinės vokiečių valdžios gavo leidimą šaukti platesnę lietuvių konferenciją.

Pakviesta buvo 264 asmenų; įvairių luomų, pakraipių ir nusistatymų, arba tie Lietuvos piliečiai, kurie savo darbu buvo žinomi, kaip atskūs lietuvių tautos ir krašto gerovės šalininkai.

Konferencijon atvyko 214 atstovų Konferencijai pradėjo pamaldomis Katedroje. Pamokslą pasakė vysk. Reinys.

Nors konferencijos dalyvių tarpe buvo įvairių įsitikinimų žmonių, tačiau dauguma nutarimų priimta vienbalsiai **PAGRIDINĖ VISU KONFERENCIJOS DALYVIU MINTIS BUVO - ATSTATYMAS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS, DEMOKRATINIAIS PRINCIP AIS SUTVARKYTOS, MAZUMOMS GARANTUOJANT KULTŪROS TEISES.** Visus kitus reikalus, kaip konstitucija,

santykiai su kitomis valstybėmis palikta išspręsti steigiamajam seimui.

Konferencija iš savo tarpo išrinko 20 asmenų Tarybą. Ir ši Taryba jau 1918 m. vasario m. 16 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Taryboje buvo įvairių nusistatymų lietuvių. Jie visi rado bendrą darbo pagrindą ir tikslą. Lietuvos nepriklausomybė yra visais visos lietuvių tautos vieningo darbo. Dėl jos laisvės kovojo ne vienas, ar kitas «vadas», bet visa tauta.

DIDELĖS KARIUOMENĖS IŠKILMĖS KLAIPĖDOJE

Rugsėjo m. 26 d. Klaipėdos miesto namai pasipuosė tautinėms vėliavomis. Šią dieną buvo įteikta 6 pėstininkų pulkui vėliava. I iškilmes atvyko Respublikos Prezidentas, Krašto Apsaugos Ministeris, Kariuomenės Vadas ir nemaža aukštų karininkų. Svečius sutiko Gubernatorius ir Klaipėdos krašto autonominės valdžios atstovai.

11 val. buvo pamaldos, kurių metu pašventinta pulko vėliava. Respublikos Prezidentas, po pamaldų, Vyčio Kryžiaus vėliavą įteikė 6 pulko vadui gen. št. pulkininkui Lanskoronskiui. Po to buvo kariuomenės paradas ir sporto šventė.

Pradžios mokyklose bus mokoma liaudies muzikos

Pagal naująją pradžios mokyklų programą visose pradžios mokyklose tur būt mokoma ir liaudies muzikos. Liaudies muzikos mokymasis nėra laisvas, bet privalomas. Vadinasi, jos moksis ne kas norėdamas, o visi pradžios mokyklos mokiniai. Programoje sakoma, kad mokiniai turi būti moko-

mi skambinti kanklėmis ir skudučiuoti.

Liaudies muzikos įvedimu į pradžios mokyklas tenka tik pasidžiaugti! Suo tarpu labai madoje yra balalaikos, mandolinos, gitaros ir kiti styginiai muzikos instrumentai, o kanklės suskamba tik kur ne kur. Šis tautinis mūsų muzikos instrumentas tapo pamirštas, bet visai be reikalo. Vsi muzikos žinovai pripažįsta, kad kanklės, ypač naujosios, patobulintosios, nei kiek nėra blogesnės už iš svetur atgabentus muzikos instrumentus, o kai kuriais požiūriais juos net pralenkia. Kanklių skambėjimas yra švelnus ir gilus, lygiai kaip mūsų dainų melodijos. Taigi turėtų būti vėl jos populiaros, kaip senaisiais laikais.

Kaunas valgo savo krašto vynuoges

Vynuogių auginimas trobesių pasieniuose jau prigijo. Kasmet vis daugiau turime savo vynuogių. Krautuose savo krašto vynuogių kilogramas parduodamas po 6 litus, o užsienių po 14 litų. Lietuvos vynuogės išvažda ir skantu nuo užsienių mažai teatsilieka Suprantama, kad trobesių atvirlame pasienyje gali būti auginamos tik pačios ankstybosios vynnmedžių rūšys; ir uogos kiek smulkesnės. Tačiau, jeigu vynnmedis yra taisyklingai genimas ir atkartinai patėrijamas, uogos tiek jaugė, kad jų kekės sudaro labai malonią išvaizdą.

Sodybos sąjunga sparčiai velsia vynuogių kelmelius ir juos visus išparduoda. Šiuo metu Sodyba dar turi vynnmedžių kelmelių vazonėliuose. Iš jų lengva kelmelius sodinti namų pasieniuose.

Lenkai teisė 6 lietuvius kunigus

Vilniau teismas savo išvaizduojamoje sesijoje Svencionyse teisė 6 lietuvius kunigus už neva lenkiškųjų pavardžių lietuvininkų krikštijant vaikus. 4 kunigai teismo buvo išteisinti. Kun. Budreckis nuteistas kalėti 1 mėn., o kun. Prūnškis - 2 savaites.

Didelė dainų šventė Panevėžyje

Rugsėjo mėn. 19 d. Panevėžyje įvyko rajoninė dainų šventė, kurioje dalyvavo Panevėžio, Rokiškio, Utenos, Zarasų, Biržų ir kitų apskričių chorai. Šventės metu įvyko ir chorų varžybos, be to, šaulių sąjungos choras ir valstybės radiofono orkestras suruošė koncertus. I dainų šventę buvo suplaukę apie 15.000 žmonių. Apskritai, Panevėžio rajono dainų šventė laikoma gerai pavykusi.

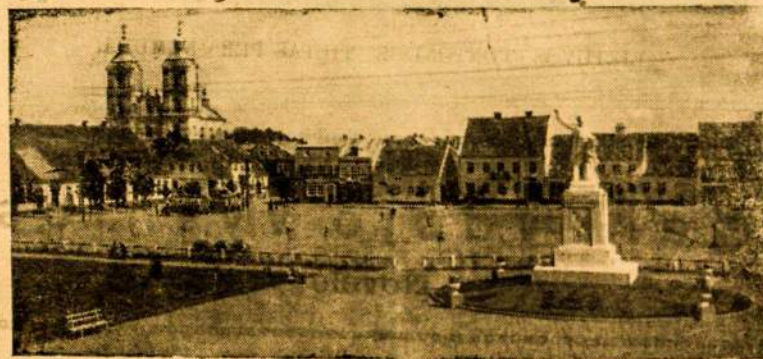
NUSISŪVĖ KARININKAS

Lietuvoje kareivinėse nusisūvė lei tenantas Alfonsas Čiūta. Nusizudymo priežastis neišaiškinta. Čiūta buvo dar visai jaunas, 1930 m. baigė gimnaziją Sialiuose. Šavižudys palaidotas tėviškėj, Joniškėje.

RADO DIDELĮ LOBĮ

KUPISKIS, Panevėžio apskr. Vyt. Totoris, beardamas Kreivenių kaimo sodybas, išarė du rublius. Bet toje vietoje giliau pakasinęs rado pilną ašotį šj dabrinį monetų. Visas lobis svėrė 8 kg. Pinigai taip gerai išstieję, kad at rado visai nauji, o iš tikrųjų tai yra 1854 ir 1819 metų. Keletas pinigų buvo dar senesnių.

Rugsėjo 19 d. įvyko Telšiuose Aviacijos šventė kurioje dalyvavo 12.000 žmonių.

KUDIRKOS NAUJAMIESTY YRA PASTATYTAS D-rui VINCUI KUDIRKAI PAMINKLAS.

Rozenbergas žydas?

Hitleriškos Vokietijos ministeris Rozenbergas, kuris yra parašęs žinomą knygą «Dvidešimtojo Amžiaus Mitas», kaip rašo «O Legionario», sulgy vieno Kaune esančio žurnalisto (kokio tai Francisco Zell) paskelbtų dokumentų, palimtų iš Estijos valstybinio archyvo, įrodinėjama, jog Rozenbergo giminė paeina iš žydų, mongolų ir slavų.

Rozenbergo prosenis Martynas gimęs Rygoje 1807 m. ir buvo slavas. Jo motina Karolina, gimusi 1867 m. Petrapily, buvo prancūzė, kurios proseniai kadaise buvę mongolai. O iš tėvo pusės dokumentai rodo žydišką Rozenbergo kilmę.

Šituos dokumentus minetas žurnalistas patiekęs vokiečių ministeriams, kaip Frikui, Neuratui, Goebbelsui ir kitiems, patymėdamas, jog savo tvirtinimus galis dokumentais paramti. Taigi pats arčiausias gryniosios vokiečių ra-

sės garbintojas pats yra maišyto, ne hitleriško, kraujo.

Rašytojas Vaičiulaitis pakviestas Universitetan

Vytauto Didžiojo Universitetanuo šių metų mokslo pradžios literatūros paskaitų skaityti yra pakviestas rašytojas Ant. Vaičiulaitis, kurio beletristinių straipsnių yra tilpė ir «Šviesoje».

A. Vaičiulaitis yra gimęs 1907 m. Vilkaviškio apskr., Selvių km. 1827 baigė Vilkaviškio «Ziburio» gimnaziją. Universitete studijavo literatūrą. Studijoms pagilinti buvo kamandiruotas už

stėnin. Ilgiau buvo apsisūjęs Prancūzijoje bei Anglijoje.

Šiais metais A. Vaičiulaitis veikalas «Valentina» laimėjo pirmąją «Sakalo» bendrovės premiją.

Tiek gimnazijoje, tiek Universitete būdamas aktyviai dalyvavo atėitininkų gyvenime. Bendradarbiauja įvairiuose katalikiškos krypties laikraščiuose ir žurnaluose

Tik nekultūringas
Laikraščio neturi.
Išsitraukęs pingos
Piraitis bij buri.

LIETUVIAI! Vísí káí v́enas skaítýkíté „S V I E S A”

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit „Sviesą”.

„Sviesą” yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

„Sviesą” gyvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiškai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Sviesą” lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

„SVIESOS” PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a : Iš provincijos pintgus siųsti Redaktorius vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 aadr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydimas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n. š.: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMA-
TIZMO aštro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gy-
dymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —
(DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

Jūs skaitote „Sviesą”? — Gerai

Prenumeratą sumokėjote? — Gerai

Paraginat pažįstamus ją prenumeruotūs?

Ne? — Ot, čia tai negerai! Dar šian-

dien nuneškite jiems savąj numerį su-

sipažinti ir paraginkite, kad užsipre-

numeruotų. Jei bus reikalo, patys pa-

pėkite jiems tai atlikti. Padarysite

kultūringą darbą!

D ê m e s i o !

Kas nori mokytis pianu skambin-
ti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesi-
kreipia į chorvedį J. Stankūną, Vilja
Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos pri-
einamos visiems. Atsilankykite — įsi-
tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet
kurioo laiku.

J. STANKŪNAS.

„Šviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske

2. Prie pašto—prie laiptų ir ant
kaupo.

3. Bom Retire — p. Baužio krau-
tuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua
Carmo Cintra] ir José Paulino vaisti-
nėj [Rua José Paulino, 109].

4. P. Kirilausko krautuvėj — Vil-
la Anastacia.

5. P. Menkaičio krautuvėj — S.
Anna.

6. Pas laikraščių platintojus ir

7. Pas „Sviesos” įgaliotinius vi-
suose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleas ir
kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „ŠVIESA”

GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO

DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA.

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygų
gelima gauti skaityti šia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais
nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais
nuo 1 lgi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį
moka po 500 reisų, nenariai kas mė-
nuo po 1 milreisą ir 5 milr.
užstato. Surinkti pinigai skiriama kny-
gų aptaisymui ir naujų knygų pirkimu

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.

*Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

